

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa I.C.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej budynku nr [...] przy [...] w W.
o uchylenie uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie rozstrzygnięcia
zawartego w punkcie I wyroku Sądu Apelacyjnego;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 8 listopada 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...]::

I. sprostował oczywistą omyłkę w wyroku Sądu Okręgowego poprzez prawidłowe określenie nazwiska powoda;

II. oddalił apelację pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości nr [...] przy ul. [...] w W. od wyroku Sądu Okręgowego w W., w części w której Sąd ten uwzględnił powództwo o uchylenie jednej z uchwał Wspólnoty Mieszkaniowej i nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej;

III. zasądził od Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości nr [...] przy ul. [...] w W. na rzecz I.C. kwotę 270 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. skargę kasacyjną wywiodła pozwana Wspólnota Mieszkaniowa, zaskarżając go w całości. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że skarga kasacyjna pozwanej skierowana została także przeciwko rozstrzygnięciu o sprostowaniu oczywistej omyłki w zaskarżonym apelacją orzeczeniu Sądu Okręgowego. Sprostowana przez Sąd Apelacyjny omyłka na charakter oczywistej, ponieważ odnosi się do prawidłowego zapisu nazwiska powoda (art. 350 § 1 k.p.c.). Orzeczenie sądu drugiej instancji wydane w oparciu o art. 350 § 1 i 3 k.p.c. nie podlega zaskarżeniu ani w drodze zażalenia do Sądu Najwyższego (art. 394¹ § 1-2 k.p.c.), ani też poprzez poziome zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji (art. 394² § 1 k.p.c.); równocześnie skoro nie należy do orzeczeń merytorycznych, kończących postępowanie w sprawie nie może być zaskarżone skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 1998 r., II CZ 70/98, niepubl; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 grudnia 1998 r., II CZ 143/98,

niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 1999 r., II CZ 158/98, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 1999 r., III CZ 34/99, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2013 r., V CZ 28/13, niepubl.).

Jedynie w przypadku, w którym z naruszeniem art. 350 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji wydał orzeczenie o sprostowaniu, będące w istocie rozstrzygnięciem co do meritum sprawy, przy czym nastąpiło to w sprawie, w której skarga kasacyjna jest dopuszczalna, można wnieść od takiego orzeczenia przysługujący na zasadach ogólnych środek zaskarżenia od orzeczenia merytorycznego (wyroku) sądu drugiej instancji w postaci skargi kasacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 2010 r., IV CSK 188/10, OSNC 2011/7-8/86; wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2014 r., I CSK 422/13, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2018 r., I CSK 176/17, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2019 r., I CSK 488/18, niepubl.). Taka jednak sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje, stąd też Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną w zakresie zaskarżenia rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I wyroku Sądu Apelacyjnego.

4. Odnosząc się do wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

5. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Podała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia:

- czy w przypadku podjęcia przez zebranie członków wspólnoty mieszkaniowej uchwały pozwalającej warunkowo, przy zaniechaniu dopełnienia określonych w uchwale objętego nią członka wspólnoty określonych przez tego członka obowiązków, zarządowi wspólnoty wystąpienie na drogę sądową z powództwem przewidzianym w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (dalej „u.w.l”), dla uchylenia takiej uchwały wystarczające jest stwierdzenie, że istnieje konflikt wewnętrzny pomiędzy członkami wspólnoty, czy też takie rozważania zastrzeżone są do merytorycznej oceny sądu bezpośrednio w toku sporu o nakazanie przymusowego zbycia nieruchomości?

- czy w sprawie, w której powód, nie korzystający zwolnienia od kosztów sądowych, składa oświadczenie o częściowym cofnięciu pozwu już po wdaniu się strony pozwanej w spór co do istoty sprawy, a zarazem popiera powództwo w pozostałym zakresie przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że celem sporu jest poddanie ocenie sądu wąskiego fragmentu przedmiotu zaskarżenia, jednej z ośmiu zaskarżonych uchwał wspólnoty mieszkaniowej, dopuszczalne jest stosowanie przepisu art. 102 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach

cywilnych (dalej „u.k.s.c.”) i odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania mimo faktycznego działania w realiach naruszenia prawa podmiotowego, zwłaszcza w sytuacji faktycznej przegranej powoda w 7/8 i przy faktycznym braku pozaprosesowych przesłanek stosowania przedmiotowej regulacji o jednoczesnym występowaniu w charakterze pozwanej organizacji *non profit*?

W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna. Skarżąca wskazała, że nie wystąpiła bezpośrednio na drogę postępowania sądowego przeciw powodowi - właścicielowi lokalu, który przeprowadzał długotrwały i uciążliwy remont, a podjęła sporną w sprawie uchwałę nr [...] /2015, która upoważniała zarząd skarżącej do podjęcia działań prawnych, opisanych w art. 16 § 1 u.w.l., ale pod warunkiem, że powód nie dotrzyma zadeklarowanego ostatecznego terminu zakończenia prac. Skoro możliwość wystąpienia z powództwem była jedynie potencjalna, uzależniona bezpośrednio od zachowania samego powoda, nie można uznać, jak uczynił to Sąd drugiej instancji, że sporną uchwałę podjęto bez realnych podstaw i w celu szynkany powoda. Uchwała w istocie nie narusza interesu powoda. Ma ona bowiem charakter warunkowy, pozwalając zarządowi pozwanej na podjęcie odpowiednich kroków prawnych jedynie w przypadku, w którym nie dotrzymałby on określonych przez siebie warunków.

6. W przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia danej sprawy. Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Skarżąca nie sprostала powyższym wymogom.

W kwestii pierwszego ze wskazanych zagadnień prawnych należy stwierdzić, że Sąd drugiej instancji nie uznał - jak podaje skarżąca - że przyczyną uchylecia spornej w sprawie uchwały nr [...] /2015 Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości nr [...] przy [...] w W. było stwierdzenie, że istnieje konflikt wewnętrzny pomiędzy członkami wspólnoty. Sąd drugiej instancji podał, że uchwała ta stanowiła szyskanę wobec powoda i jako taka podlegała uchyleciu z przyczyn określonych w art. 25 ust 1 u.w.l. Skarżąca nie zgadza się z powyższą oceną, nie stanowi to jednak podstawy do przyjęcia, że w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne w zakresie określonym w skardze kasacyjnej. Wywód prawny uzasadniający istnienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, a więc zagadnień prawnych cechujących się nowością i dotychczas niewyjaśnionych i nierozwiązanych w orzecznictwie powinien bowiem wskazywać na wątpliwości kwalifikowane, a nie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy. Takich wątpliwości, które są oderwane od własnej, korzystnej dla skarżącej oceny sprawy, skarga kasacyjna nie zawiera.

Skarżąca nie wykazała także, żeby kwestie dotyczące zastosowania art. 102 u.k.s.c. (lub art. 102 k.p.c.) budziły wątpliwości bądź w doktrynie bądź w orzecznictwie i wymagały wypowiedzi Sądu Najwyższego. Skarżąca ponownie ogranicza się jedynie do odmiennej niż dokonana przez Sąd Apelacyjny oceny przesłanek zwolnienia powoda od obowiązku zwrotu kosztów procesu. Sama taka ocena nie stanowi jednak podstawy dla przyjęcia, że skarżąca wykazała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

7. Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone

orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia określonego przepisu nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie przedstawiła przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ograniczyła się do wskazania, że zaskarżona przez powoda uchwała nr [...] /20015 nie naruszała interesów powoda z uwagi na swój warunkowy charakter. Skarga kasacyjna nie zawiera jednak przekonujących argumentów świadczących o tym, że Sąd Apelacyjny naruszył konkretne przepisy prawa w sposób kwalifikowany, co doprowadziło do wydania oczywiście nietrafnego orzeczenia.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).